107330 - İstihâre Namazının Önemi

Soru

Bu soruyu zihnimi rahatlatmak için sormama müsaade ediniz. Ayrıca bu tür vesveseleri olan kimselere de inşallah faydalı olur. İstihâre namazı hakkında çokça şey duyarız; ancak onu ancak nadiren uygularız. Bazen de kalbimizde bir miktar tereddüt olduğu hâlde istihâre ederiz; çünkü önemini tam olarak bilmeyiz. Zaman zaman da "Allah'ın takdiri ne ise o olacaktır; öyleyse istemenin, dua etmenin ve çaba göstermenin ne faydası var?" düşüncesi zihnimizden geçer. Bize istihâre namazını açıklar mısınız?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

İstihâre namazının önemi başlıca üç yönden ele alınabilir:

1. **Kulun Allah'a Yönelişi ve Tevekkülün Tahakkuku**

İstihâre, kulun Allah'a olan ihtiyacını açıkça ortaya koyması; O'ndan başkasına gönül bağlarını koparması; işini yalnızca O'na havale etmesi ve O'na tevekkül etmesidir.

Bütün bunlar tevhid ve teslimiyetin yüce mânâlarıdır. İstihâre namazı, bu mânâların kalpte yerleşmesine yardımcı olur. Özellikle istihâreyi alışkanlık hâline getiren ve onun hikmetini gönlünde hisseden kimse için bu ibadet, kulluk şuurunu güçlendiren büyük bir vesiledir.

2. **İsabetli Tercih ve Başarıya Vesile Olması**

Seçimde muvaffakiyet, zira işini samimiyetle Allah'a havale eden kimseyi Allah yeterli kılar. İçtenlikle O'ndan isteyen kimseyi de mahrum bırakmaz.

İmam Gazzâlî, *İhyâu Ulûmi'd-Dîn* (1/206)'da şöyle nakleder:

“Bazı hikmet ehli demiştir ki: Dört şey verilen kimse dört şeyden mahrum edilmez:
Şükür verilen kimse artırılmaktan mahrum edilmez;
Tövbe verilen kimse kabulden mahrum edilmez;
İstihâre verilen kimse hayırlı seçimden mahrum edilmez;
İstişare verilen kimse de isabetten mahrum edilmez.”

Halk arasında yaygın olan:
“İstihâre eden zarara uğramaz; istişare eden pişman olmaz.” sözü ise sahih değildir; mevzû (uydurma) bir rivayet olduğu belirtilmiştir (bkz. el-Elbânî, *es-Silsiletü’d-Daîfe*, 611).

3. **İlâhî Takdire Rıza ve Kalbî Huzur**

İstihâre eden kimse, yaptığı tercihten dolayı pişmanlık duymaz. Çünkü işini Allah’a bırakmıştır. Bu teslimiyet, kalpte bir itminan ve sükûnet meydana getirir; karşılaşılabilecek üzüntü ve tereddütleri giderir.

İbn Ebî’d-Dünyâ’nın *er-Rıdâ anillâh bi-kadâih* (92) adlı eserinde, Vehb b. Münebbih’ten şu rivayet nakledilmiştir:

“Dâvûd (aleyhisselâm): ‘Rabbim! Kullarının sana en sevilmeyeni kimdir?’ diye sordu. Allah Teâlâ: ‘Bir kul ki bir işte Bana istihâre eder; Ben de onun için hayırlı olanı takdir ederim; fakat o buna razı olmaz.’ buyurdu.”

İbn Kayyim (rahimehullah) *el-Vâbilü’s-Sayyib* (s. 157)’de şöyle demektedir:

“Şeyhülislâm İbn Teymiyye derdi ki: Yaratıcıdan istihâre eden, mahlûklarla istişare eden ve işinde sebat gösteren kimse pişman olmaz.”

Bu hikmet ve faydaların tamamını, Allâme İbnü’l-Kayyim (rahimehullah) istihâre namazının önemine dair yaptığı son derece güzel bir açıklamada bir araya getirerek şöyle demektedir (bk. *Zâdü’l-Meâd*, 2/442):

“Yüce Allah; onları uğursuzluk vehmine, yıldız falına bakmaya, talih arayışına ve benzeri bâtıl

yollara başvurmaktan; bunun yerine tevhid, fakr u ihtiyaç, kulluk, tevekkül ve bütün hayırların elinde bulunduğu Zât'a yönelerek O'ndan isteme anlamını taşıyan bu duayla —yani istihâre duasıyla— müstağni kılmıştır.

Hayırları ancak O getirir, kötülükleri ancak O uzaklaştırır. O, kuluna bir rahmet kapısı açtığında hiç kimse onu engelleyemez; bir rahmeti tuttuğunda da hiç kimse onu gönderemez.

İşte bu dua, uğurlu ve mübarek talihin kendisidir; saadet ve muvaffakiyet ehlinin talihidir. Bunlar, Allah katında kendileri için daha önce güzellik takdir edilmiş olan kimselerdir. Bu, Allah'a ortak koşan, şekâvet ve mahrumiyet ehlinin talihi değildir. Onlar Allah ile birlikte başka bir ilâh edinirler; yakında bunun sonucunu bileceklerdir.

Bu dua; Yüce Allah'ın varlığını ikrarı, O'nun ilim, kudret ve irade gibi kemâl sıfatlarını tasdiki, rubûbiyetini kabulü, işi O'na havale etmeyi, O'ndan yardım dilemeyi ve O'na tevekkül etmeyi ihtiva eder. Kulun kendi nefsine güvenmekten sıyrılıp güç ve kuvvetin yalnızca Allah'tan olduğunu itiraf etmesini, kendi maslahatını bilme, ona güç yetirme ve onu isteme hususunda acziyetini kabul etmesini içerir. Bütün bunların, kulun velîsi, yaratıcısı ve gerçek ilâhı olan Allah'ın elinde bulunduğunu teslim etmektir."

Ayrıca İmam Ahmed'in *Müsned*'inde, Sa'd b. Ebû Vakkâs (radıyallahu anh)'tan rivayet edildiğine göre, Nebî (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

"Âdemoğlunun saadetinden biri, Allah'tan istihâre etmesi ve Allah'ın takdir ettiğine razı olmasıdır. Âdemoğlunun şekâvetinden biri de Allah'tan istihâreyi terk etmesi ve Allah'ın takdir ettiğine karşı hoşnutsuzluk göstermesidir."

Bu hadis, kulun hem karar öncesinde Rabbine yönelmesini hem de karar sonrasında O'nun takdirine gönül huzuruyla teslim olmasını, gerçek mutluluğun esası olarak ortaya koymaktadır.

Tevekkül, takdirden önce; rıza ise takdirden sonradır. Nitekim meşhur duada şu ilave de vardır: "Takdirinden sonra rızanı da Senden isterim."

Bu ifade, sadece takdire razı olmaktan daha derindir. Çünkü insan bazen sözde razı görünür; fakat

takdir gerçekleşince dayanıklılığı zayıflar. Gerçek rıza ise takdirden sonra kalpte yerleşen hâl veya makamdır.

Sonuç olarak istihâre; Allah'a tevekkül, işi O'na havale etmek ve O'nun ilim ve kudretiyle hayırlı olanı seçmesini istemektir. Bu hâl, Allah'ı Rab olarak benimsemenin bir gereğidir. Böyle bir teslimiyeti yaşamayan kimse, imanın tadını tam anlamıyla alamaz. İstihâreden sonra takdire rıza göstermek ise kulun saadetinin açık bir işaretidir.

Allah en iyi bilendir.